

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา
พ.ศ.2554 ที่มีต่อเศรษฐกิจชุมชนชายแดน: กรณีศึกษาจุด
ผ่านแดนถาวรช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

ผู้เขียน

นายณพชัย ฟองอิสสระ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภูมิภาคศึกษา)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รศ.ดร. โกสุมภ์ สายจันทร์

บทคัดย่อ

การศึกษาผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างไทย - กัมพูชา พ.ศ.2554 ที่มีต่อเศรษฐกิจชุมชนชายแดน: กรณีศึกษาจุดผ่านแดนถาวรช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ มีวัตถุประสงค์ 2 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของความขัดแย้งระหว่างไทย - กัมพูชา ที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจชุมชนชายแดนและผู้ประกอบการในพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรช่องจอมอำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ และ 2) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขผลกระทบทางเศรษฐกิจที่เกิดจากปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จุดผ่านแดนช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ วิธีการศึกษาเป็นการวิเคราะห์เชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจรายใหญ่ ผู้ประกอบการธุรกิจรายย่อยและผู้ประกอบการธุรกิจบริการท่องเที่ยวในบริเวณพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม รวมทั้งเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคท้องถิ่น

ผลการศึกษาพบว่าความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา ในปีพ.ศ.2554 มีสาเหตุมาจากการปะทะตามแนวพรมแดนไทย-กัมพูชาใกล้เคียงพื้นที่ช่องจอม จนนำไปสู่การปิดด่านและไม่สามารถทำการค้าขายในพื้นที่ตลาดชายแดน ผลกระทบส่วนใหญ่ส่งผลต่อภาคธุรกิจท่องเที่ยว ธุรกิจขนส่งมวลชนและผู้ประกอบการรายย่อย เนื่องจากขาดแคลนรายได้จากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและกัมพูชา ซึ่งต่างคำนึงความปลอดภัยในช่วงระยะเวลาที่มีการปะทะบริเวณพรมแดน ส่วนผู้ประกอบการรายใหญ่ เช่นกลุ่มผู้ค้าน้ำมันปิโตรเลียมและปูนซีเมนต์ ไม่ว่าจะเป็นบริษัทหรือตัวแทนขายในบริเวณชายแดน ต่างได้รับผลกระทบเพียงเล็กน้อยจากการค้าที่หยุดชะงัก อันมาจากคำสั่งของกองกำลังความมั่นคงในเรื่องการห้ามส่งออกวัตถุดิบที่อาจเป็นยุทธปัจจัยสงครามแก่ฝ่ายกัมพูชา แต่มาตรการดังกล่าวเป็นเพียงคำสั่งในระยะสั้น ที่สำคัญบริษัทยังคงมีช่องทางการค้าขายต่อ

คู่ค้าในบริเวณพรมแดนด้านอื่นๆ เช่น พม่า ลาว มาเลเซีย เป็นต้น อย่างไรก็ตามการค้าระหว่างไทย-กัมพูชา ในบริเวณช่องจอมยังคงดำเนินไปในทิศทางเชิงบวก แม้ว่าจะเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างไทย-กัมพูชา แต่หากมองถึงผลระยะยาวแล้วสินค้าไทยอาจถูกแทนที่ส่วนแบ่งตลาดสินค้าจากจีนและเวียดนาม トラบใดที่ความสัมพันธ์ทางการเมืองระหว่างไทย-กัมพูชายังคงอยู่บนพื้นฐานความขัดแย้ง

การแก้ไขผลกระทบที่เกิดจากปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่จุดผ่านแดนถาวรช่องจอม พบว่าเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคท้องถิ่น รวมทั้งผู้ประกอบการในพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนไม่สามารถดำเนินการแก้ไขผลกระทบในพื้นที่ซึ่งมีสาเหตุมาจากความขัดแย้งระหว่างประเทศ เนื่องจากมาตรการคำสั่งต่างๆ ขึ้นอยู่กับนโยบายของรัฐบาล (รัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) และฝ่ายกองกำลังความมั่นคง ส่วนมาตรการช่วยเหลือทางด้านเศรษฐกิจต่อผู้ประกอบการตลาดการค้าชายแดนช่องจอมของเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคท้องถิ่นนั้นเป็นไปตามสถานการณ์ชายแดนในลักษณะอำนวยความสะดวกจัดสรรพื้นที่ขายของชั่วคราวบริเวณตลาดนัดตัวเมืองสุรินทร์และประชาสัมพันธ์ข้าวให้ประชาชนทราบ

อย่างไรก็ตาม ผู้ประกอบการพื้นที่ตลาดการค้าชายแดนช่องจอมต่างมีความเชื่อมั่นต่อนโยบายต่างประเทศของรัฐบาลใหม่ภายใต้การบริหารของรัฐบาล น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร หากเกิดเหตุความขัดแย้งในอนาคตจะสามารถตกลงแก้ไขปัญหาคด้วยการเจรจา ดังนั้นภาครัฐจึงควรดำเนินนโยบายเชิงบวกต่อประเทศเพื่อนบ้าน เนื่องจากตลาดการค้าชายแดนเป็นพื้นที่ซึ่งถูกกำหนดด้วยปัจจัยทางการเมืองและความสัมพันธ์ของผู้ค้า อย่างไรก็ตาม แนวทางการแก้ไขความขัดแย้งระหว่างประเทศควรอยู่ภายใต้พื้นฐานการเจรจาเพื่อกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันและหลีกเลี่ยงการแก้ไขปัญหาด้วยกำลังทหาร เพราะผลที่ตามมาคือความสูญเสียทั้งสองฝ่าย

Thesis Title	Impact of Thai-Cambodian Conflict in B.E. 2554 on Border Communities Economy: A Case Study of Chong Chom Checkpoint, Kap Choeng District, Surin Province
Author	Mr. Noppachai Fongissara
Degree	Master of Arts (Regional Studies)
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Dr. Kosum Saichan

ABSTRACT

The study on “Impact of Thai-Cambodian Conflict in B.E. 2554 on Border Communities Economy: A Case Study of Chong Chom Checkpoint, Kap Choeng District, Surin Province” has 2 main objectives, which are 1) to study the impact of Thai-Cambodian conflict that affected border economy and traders at Chong Chom Checkpoint, Kap Choeng District, Surin Province. 2) to explore the impact of conflict’s solution on economy at Chong Chom Checkpoint, Kap Choeng District, Surin Province. The study used the qualitative research to gather data and information by conducting in-depth interview with the traders from large and small enterprises, the traders in tourism business and local government officers.

The study found that the cause of the Thai-Cambodian conflict was the battle along the border between Thai and Cambodian soldiers near Chong Chom area, leading to close entry of the checkpoint and interrupt the business in the market at border area. There were high impacts affecting the tourism business, mass transportation and small enterprises because they lacked income from both Thai and Cambodian tourists who were worried about safety during the battle period. There were low impacts among traders and agencies in big enterprises, such as petroleum trading company and cement company. The Security Operations Command prohibited export of the materials which might be the war supplies for Cambodian soldiers, but it was a short term

measure and the companies had the channel to export the goods to trade partner at another checkpoint, such as Myanmar, Lao, Malaysia, etc. However, the trade between Thailand and Cambodia continued in positive direction, although there was conflict. But in long term situation, Thai goods would be replaced by the goods from China and Vietnam if the conflict still continued.

For the impact of conflict's solution, it was found that the government officers, the local government officers and the traders in border market area could not solve the problems which caused the conflict because all the measures were up to the government policy (of Prime Minister Abhisit Vejjajiva) and the Security Operations Command. For the measures to support economy for the traders, the government officers and local officers provided interim places for the traders in market fair at Muang District (Surin Province) and gave information to people.

However, the traders have trusted in the foreign policy under the new government led by Prime Minister Yingluck Shinawatra, i.e., if there was a conflict in the future, it would be solved by negotiation. So the government should conduct the policy in positive way to the neighboring country because border market is an area which is controlled by political factors and the relationship of leaders. The methods for resolving conflict are negotiation in order to solve the problems together and avoid using military forces which leads to the detriment for both sides.